

عنوان مقاله:

تحلیلی بر مقایسه نقش آب در شکل گیری معماری دو بنای چهلستون و هشت بهشت اصفهان

محل انتشار:

دومین همایش بین المللی معماری، عمران و شهرسازی در آغاز هزاره سوم (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

حمیدرضا صارمی - دکتری معماری، استادیار گروه شهرسازی دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران

محمد رضا لیلیان - دکتری معماری، استادیار گروه شهرسازی دانشکده فنی مهندسی، دانشگاه آزاد بروجرد

معصومه گودرزی - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان

خلاصه مقاله:

آب تنها عنصری است که به موازات ضرورتش در جسم معماری در بیان معنایی و حسی یک بنا هم جایگاه ویژه ای دارد. در این میان معماران پایتخت سلسله صفوی به چهار دلیل مجاورت با زایندهرود، ریشه ایرانی باستانی بنا بر تقدس آب، تأکید اسلام بر این عنصر و تأکید مذهب شیعه بر آن، بیشتر و بهتر از سایرین به بیان آب در آثارشان پرداخته اند و از بین این آثار نیز نقش متفاوت آب در دو عمارت چهلستون و هشت بهشت مشهودتر است. این پژوهش سعی نموده با روش توصیفی تحلیلی و استفاده از منابع کتابخانه‌ای و بررسی میدانی، به این پرسش که چگونه معماران این دو عمارت از عنصر آب در شکل گیری آثارشان بر مبنای اصول معماری ایرانی بهره برده اند؛ پاسخ دهد. چنین به نظر می رسد که بیان آب در چهلستون بیشتر ریشه در باورهای ایران باستان دارد. استخر مقابل عمارت چهلستون با مضاعف نمودن بیست ستون بنا، از راه انعکاس، طبق باورهای ایران باستان، معنای جاودانگی را نیز به آنها که نمادی از سربازان یا استواری دولت ایران هستند می افزاید و این در راستای کاربری بنا به عنوان یک عمارت سیاسی بوده است؛ درحالیکه در هشت بهشت، از آب برای تجلی باورهای اسلامی و عرفانی استفاده شده است. با قرارگیری حوض مرمر، زیر گنبدو در قلب تقارن مرکزی کلی، چهار عنصر اصلی آب، باد، خاک و آتش، به شکل ویژه‌ای با هم می آمیزند و گنبد به نشانه یعرش الهی نهایتاً بالای حوض آب قرار می گیرد تا یادآور آیه ی و کان عرشه علی الماء باشد. هشت دیوار ایستاده برهنده ی پلان نیز به نشانه هشت فرشته حامل عرش، برافراشته شده اند.

کلمات کلیدی:

آب، چهلستون، هشت بهشت، باغ ایرانی، معماری صفوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/531744>

